

KELT

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” és a „SPORT”
előfizetési díja együtt:
vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével a „Sport” minden vasárnap.

Szerkesztői szállás:

Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESE CIKKEK DIAZTATNÁK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kiadó-hivatal:

A helyzet a bankügyben.

(Sr.) Nem az képezi már a kérdéssúlypontját, hogy a dualistikusbank vagy önállóbank lesz-e meg, mert az alternatíva első felét — úgy látszik — az osztrákok elejtették, ha csak, az utolsó perczben meg nem fordulnak; hanem a kérdés az, hogy: nyar-e felhatalmazást a Tisza kormány az önállóbank felállítására és képes lesz-e azt létrehozni? Az utóbbi a pénzpiacztól és az országtól, az előbbi az uralkodótól függ és ennek jogait ép oly mértékben respektáljuk, a mily mértékben ösmérjük a pénzügyi helyzet nehézségeit, sőt komoly akadályait. De mind a mellett (nem annak dacára, mert ez az uralkodóval szemben helyén nincs) hisszük, hogy a kormánynak sikerülni fog legyőzni a helyzet nehézségeit, e hitünket alapítjuk az illetékes körök alkotmányos érzelére és a nemzet higgadtására (mely bizalmat kelt a pénzpiaczon is) és áldozatkész-ségére, mely nem riad vissza semmi önmegtagadástól és erőfeszítéstől ott, hol az ország hitelérdekeinek feloldozásáról vagy megóvásáról van szó.

Nem állítjuk, hogy akár a felhatalmazás, akár a bankalapítás könnyen fog menni; sőt bizonyosnak — a mi természetes — egyiket sem tarthatjuk. Mert, míg az előbbi tényleg be nem következik, addig az alkotmány és lojalitás egyaránt lehetővé teszik megtagadásának feltételézését is és így annak eshetőségeivel is kell számítanunk. Mert, ha a Tisza-kormánytól megvonatnak a bizalom, igen természetes, hogy más kabinet alakítására pályázzhat az egész oppositio.

Csak a különös, hogy ennek egy része; a független szabadelvű párt és szel-sőből a Tisza-kormánytól is többet akar, mert az előbbi az önálló bankhoz hozzá teszi még az önálló vámtérületet és az utóbbi mindezekhez a personal uniót is. Tehát, ha az önállóbank miatt bukik meg Tisza: akkor ezek nehezen fognak kabinetalakítással megbízni. A konservatív töredék pedig teljesen program mtalan ez ügyben; csak annyit tudunk, hogy határozottan keves-lelte és ros szalta a dualistikus bankot és a vámszerződés azon alakját, mely a májusi stipulációkban tervezve volt. Így tehát követelni lehet tőle, hogy csak az eset-ben vállalon kormányt, ha nagyobb és ön-állóbb hitel forgalmat és kisebb vámtételeket biztosíthat az országnak; a májusi sti-pulációkban foglaltaknál.

Ha így lesz, örömmel fogja a nemzet követni, de ha nem: akkor megcsalta a nemzetet a konservatív párt és ez keze-rién fogná megboszulni magát.

De hogy a konservatív töredék vagy bármely más párt kormányt alakíthasson, arra szükséges, hogy többséggel bírjon, és minthogy ezt ezen az országgyűlésen el-

nem éri — feleslatni kell azt. És ha a Tisza-kabinet visszalép, ez (idővesztőség és a nagy válsággal járó minden kár dacára) határo-zottan kívánatos is: mert akkor a nemzet tisztán és határozottan ítelhet: egyfelől Tisza és pártja, másfelől az oppositio különböző árnyalatai között. A mai akarni fogja az ön-állóbant, közös vámtérülettel, hogy rakó-dás és nagyobb nehézségek nélkül bizto-síthassa azt a nemzetnek: ezek követelm-fognak sok mindent, kivéve a konservatív-akat, mert ezekről még nem tudja a világ, hogy a legvitalisabb kérdésekben mit akarnak. Ugy, hogy azon csúdat élveztük, hogy egy párt organumaival együtt opponál: de nem tudjuk mi ez élra, legalább nem tud-juk a legfontosabb kérdésekben. Más ország-ban az ily pártot kinevetnék.

Hogy a nemzet mit és hogyan fog határozni, azt nem tudjuk, de itéletét a sza-badelvűpárt nyugodtan várhatná be.

Ha pedig megnyeri a Tisza-kormány a felhatalmazást az önállóbankra, akkor a nem-zetnek kell bebizonyítania, hogy komolyan akarja azt. Ezt csak áldozattal teheti. Akkor válik meg, hogy kik fogják fel komolyan a jelszót és pártolják őszintén az ügyet. Szuk-ség lesz erre már csak azért is, hogy a kül-föld bizalma is fel kelljen irántunk. Mert ha nem is mi hozzuk egészen létre a bank-ot; de komoly erőfeszítést teszünk létesí-tésére — akkor a külföld is készségesebben segít. Ha pedig mi bukátjuk meg az eszmét, akár választásnál, akár részvétlenséggel — akkor megbukott az végképpen!

A képviselőház közigazgatási bizottsága 18-iki ülésén a 80-ik §-ig letárgyalta a gyám-ügy rendezéséről szóló törvényjavaslatot. A 41. §-ban pótlólag megemlítetett, hogy az anya és nagyanya a gyámkor s törvényes gyermekek feletti gyámság elfogadására nem kötelesek. A gyám-vagy gondnok díjazását illetőleg a 75. §-nál Ba-logh Imre indítványát fogadta el a bizottság, mely szerint a gyám vagy gondnok az árva va-gyonából jutalmat igényelhet, melynek nagyságát a gyámhatóság állapítja meg.

A bankkérdésre vonatkozólag írja a „P. U.”: „A bankkérdésben, utolsó közleményünk óta, mely szerint a nemzeti bank mind két kormánynak bizalmasan egy ellenjavaslatot terjesztett elő, változás nem állott be. Ezen javaslat képezte az osztrák kormány legújabb tárgyalási-ainak alapját s a magyar minisztereknek is volt alkalmuk múlt vasárnap ő felsége jelenlétében pontról pontra behatárolni megbeszélési ama javaslatot. Ő felsége ismeri már mindkét kormány né-zetét s a legközelebbi napokban idevártnak az osztrák miniszterek, mert mindkét kormány össza-tanácskozáson ő felsége elnökölté alatt ismét ki-látásba van helyezve. A tárgyalások még nem sa-kilattattak meg s a magyar kormány még nem

volt abban a helyzetben, hogy az alternatívának a szakítás esetén kilitásba helyezett második rő-szét, egy magyar nemzeti bank felállítását elő-terbe tolhatta, s erre a koruua felhatalmazását kikérhette volna, mely felhatalmazást tehát ő fel-ségének eddig se megadni, se megtagadni nem volt alkalm. Így állván a dolgok, a magyar kor-mánynak sem volt eddigi oka föltetni a kabinte-kérdést fölfelé, vagy pedig beadni lemondását. Mindon ellenkező híreket merőben alaptalanoknak jellezhettünk.

A „Pester Lloyd” közleményére a „Hon” a következőket jegyezi meg. Az osztrák nemzeti bank említett tervezésére a magyar kormány nyi-latkozott ugyan, de nyilatkozata egyáltalában nem volt kedvező. Másfelől kiemelendők tartjuk azt, hogy az osztrák miniszterek, ha lejönnék is Bu-dapestre, a magyar kormány minden kezdeménye-zése és tudta nélkül, egyenesen ő felsége paran-csára jönnék le, és bizonyára nincsenek a magyar kormány engedményei által erre provokálva.

Az osztrák nemzeti bank közgyűlése. Pipitz kormányzó 7-én fél 7 órakor megnyitja a közgyűlést. Constatálja, hogy 105 részvényes van jelen, azután felolvassa az igazgatóság jelentését. A jelentés mindenekelőtt felelmiti, hogy várja a magyar kormány elhatározását, mely szerint a ke-reskedelmi törvény nem alkalmaztatik a bankra és ez nem fizet kamarai illetéket. A mi a nemzeti bank további fennállását és jövődöbeli ala-kulását illeti, erre nézve még nem történt végle-ges elhatározás; de e kérdés tárgyalása az álta-lános elvek köréből a tényleg lehetséges foganto-sítás terére tört. A magyar miniszterek 1876. elején a nemzeti bank képviselőivel megbeszéltek azon pontokat, melyek a monarchia bankjegy-rendszere jövő alakulásának különböző formáira nézve mérvadóak lehetnek. E formák egyikét, a magyar nemzeti bank felállítását a magyar pénz-ügyminiszter az 1876. ápril 9-iki átiratában fej-legette. A bank igazgatóságának ismeretes vála-sza mellékelve van a jelentéshez. Múlt év október 25-én a nemzeti bank megkapta az osztrák-ma-gyar bank alapszabályainak és szabályzatának tervezetét. A bank igazgatósága ismert válaszá-ban megtagadta a banknak ez alapon való felál-lítását. Az igazgatóság és a választmány remé-lik, hogy a közgyűlés helyeselni fogja ez eljárást. A bankigazgatóság határozatait közli jegyzékre eddig egy kormánytól sem jött válasz a nemzeti bankhoz. A bank igazgatósága ennélfogva indít-ványozza: Határozza el a közgyűlés: 1. Hogy a bank igazgatóságának és választmányának hatá-rozatai helyeslőleg tudomásul vétetnek. 2. Miután az eldöntés nemokorra várható, a közgyűlés egyelőre elnapolja magát, a bank választmányát és igazgatóságát felhatalmazza és megbizja, hogy együttesen vagy bizottság által vegyen részt a nemzeti bank jövő alakulása iránt folytatott tár-gyalásokban. Az első indítványhoz Hofken azon taldaleköt indítványozza, hogy a közgyűlés az igazgatóság jelentését teljes elismeréssel veszi tudomásul. — Ezen indítvány többség-

gel elfogadtatott. Königswarder ugy véle kedik, hogy a választmány indítványát involválja az elismerést, ezért ellenzi a taldaleköt. A má-sodik indítványról Kerstinger részvényes megjegyzi, hogy a valuta és a bankjegy egysége érdekében van a monarchiának, azon óhaját fejezi ki, vajha az igazgatóságnak sikerülne a részvé-nyesek érdekeit öszbangzabba hozni a monarchia két részének igényeivel és szükségleteivel. Pi-pitz kijelenti, hogy az igazgatóság is így gon-dolkozik. Az indítvány egyhangulag elfogadtatik. Ezután megválasztatott 3 igaz-gató és a választmány. Ajánmetti bank közgyűlése elfogadta a mérleget, mely szerint az 1876. év második felére 24 frt osztalék esik.

A keleti kérdés.

A helyzet.

A döntő pillanat bekövetkezett. Lapunk má-ra keletkezett számának távirata meghozta a török nagy tanács határozatát, mely visszautasítja a conferentia javaslatát. A közszá ezáltal a keleti kérdésben el van vetve. Törökország talpra esett határozata az első határozott lépés a keleti kér-désben, a mely annyira sarokba szorította Orosz-országot: hogy ez kénytelen lesz vagy röfötn megindítani a háborút, vagy egy óriási kudarcot szenvedni viselni el. Azt hisszük néhány nap mul-va megfogjuk tudni, melyik következett be.

Az angol hadikészületek.

Az angol hadikészületek Salisbry ur konstantinápolyi szereplése dacára sem szű-neteltek. Jó forrásból érkező hírek szerint egy angol hadtest három hadosztálya már teljesen csatakészben áll, s akármely pillanatban utra in-dulhat. Főparancsnoka lord Napier lesz, kit Lyons, Horsford és Herbert tábornokok fognak kíséni. Anglia tehát mindenesetre készen áll s katonai tekintélyek állítása szerint nyugodtan nézhet a jövődő események elé. Egyelőre azonban Konstantinápolyba nem küldenek angol katonasá-got, mert attól félnek, hogy e rendszabály a töb-bi hatalmakkal komplikációkat idézne föl. An-glia középtengeri érdekeit akarja védeni, s e cél-ra elegendőnek tartja, hogy figyelő hadtestet tart-szen készen talán Kréta szigeten vagy más pon-ton, Konstantinápoly védelmét pedig pánzélos hajóhadra bizza. Nem csekély föltűnést keltett, hogy legközelebb egy hatalmas török pánzélos hajó készülén el, az admirális megengedte, hogy a próbauton az „Alexandria” pánzélos ha-jó legénysége tegyen szolgálatot a török hadi-hajón.

A nagy tanács.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a nagy tanács tagjait, kik a conferentia javaslatát fölött végleg dönteni vannak kihivatva, maga Mithad basa jelölte ki. Meghívtattak pedig: az összes miniszterek, az államtanács tagjai, a seik ül-izlam, a görög, az örmény-orthodox, az örmény schismaticus, az örmény-katholikus és a bolgár patriarchák, a császári palota és a főbb

nem Gáspár egy párszor még visszapillantott, hogy láthassa Krisztinát.

— Ejl! ej! szolt fiahoz Jakab ugy tetszik szepnek találok szomszédunkot?

— Ugy van atyám, hanem nemcsak egye-dül szépsége indította meg szívemet.

— De hát mi örmester ur?

— Két felmerült emléke.

— Halljuk egyszer az egyiket fu?

— Először is atyám egy szoborra való vis-sza emlékezés; ez a leigazott Elzászt jelképezte egy fiatal leány alakjában, hajáról a strasbourg háromszínű szalag lengett alá, s szemében kön-nyek ragyogtak. A szomszéd nő, miként őt ne-vezed épp oly szomorú és oly halvány volt s ugy tetszett mint ha amá márvány szobrot láttam volna életre ébredni!

— S hát a második?

— Ez egyik bajtársam emléke volt, sze-gény fu! ki fogságunk alatt, folyton jegyeséről beszélt nekem . . . az is elzászi nő volt!

A Gertruddal való találkozás véget vetett e beszélgetésnek.

Most nem volt egyelőre gondjuk mint át-egnedni magukat a viszont látás gyönyörének, s azon örömnél, hogy mindnyájan egészségesek, Karöltve érték el a házat.

Az olvasó maga elé képzei, mint ültek hárman estelihez, mily édes csevegés, kellemes beszélgetés közt röpült az idő? Pedig azok nem voltak vidám dolgok, mikről a szó folyt közt-tük, azt mondhatom

Hirdetési díjak

Hosszú hasznosított germán sor vagy annak tere 6 kr. Bányegjűl minden hirdetésén 20 kr. vagy több és arakombi hirdetéseknek külön kedvezményi is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Hécsen; Oppelt; Alajos Stadt. Stubenbastei. Nr. 2. (Eck-haus den Wollzeile 36.) Hasenstein és Vögler (Wollsch-gasse 10.) Budai Kiadó: Publicistische Bureau. Budapest: Hasenstein és Vögler Hirdetési Iroda, iróddja Weiss Alor hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervizet 5. sz.

Postai előfizetési díjak

germán spru után 35 kr. fizetendő.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A KIS MAMA.

Francia elbeszélés.

Irtá:

ESLYS CAROLY.

V.

Gáspár és Rudolf.

(Folytatás.)

A ujon jött nyílt tekintetű erőteljes szép ifju volt, körülbelül huszonkét éves. Ha ez idő-kort Diderich anyó előtt mondjuk, azt is feleli rá: „még nem éppen.”

S ugy is volt. Nehány hóval a háboru ki-törése előtt, apja helyettesről gondoskodott volt fia számára. Legelső vesztett csatáink hírére, a fia annak dacára is készült a harczba, s azonnal indulni akart; s távol attól, hogy vissza tartó-ztassa, a mi derék bírónk ki maga is jól emléke-zett még azon idoszakra, midőn katona volt, csak annyit mondott róla:

— Tedd kötelességedet.

Hogy mi történt később mindenki tudja:

És most, azon perczben midőn a szülők már csaknem kétségbe estek fiok vissza törté fo-

lól, egyszerre csak előtök állt, épen, egészséges-sen. Nem kísértjük meg leírni, az e felett érzett elragadtatást.

Az atya nem tudott betelni fiának ölelése-vel, szemlöléttével . . . a mennyire tudniillik látni lehetett, mert exaltál már egészen beo-s-telodott.

Jakab az egyen-ruha ujján, ölelés köz-ben széles szalagot vélt érezni, mely nem volt posztóbból.

— Hogyan! . . . kiáltott fel, örmes-ter vagy?

— Igen atyám, első örmester a vadá-szoknál . . .

Most a hold egyszerre feltűnt a láthatáron, s valami csillogó tárgyat világított meg az ifju altiszt mellén.

— Hát ez mi? . . . kérde fiától remegő hangon, a rég kiszolgált katona; a becsületrend keresztje.

— Katona! ördemjel! . . . válaszolt Gáspár: Hej! . . . jobb szerettem volna ezt az ellenség el-leni harczban érdemelni ki!

Értelek! dűnyvögő az atya; Párisban lenni sem tesszett kevésbé fájdalmasnak neked, mint Metzbén!

E név említésénél Krisztina, kinek az még élénkében hozta emlékébe jegyesét, hirtelen elő-lépett a homályból, s a holdfénytől egészen kör-ül folyva állt meg Gáspár előtt. Olyan volt mint valami égi jelenés. A hold halvány világa még fokozta arca átlátszó fehérségét s szomorú kifejezését.

Gáspár meglepetve, elbájlolva tekintett rá. Egy kérdés lebegett a lány ajkain melynek késett kifejezést adni.

Azt akarta kérdezni, ha történetesen nem ismerte-e Metzben Rudolfot . . .

Jakab nem engedett neki időt erre.

— De hát anyád! . . . szolt, őt is részle-tetnünk kell e boldogságból.

— Jártam már nála, kapott egy ölelést előlegesen is, válaszolt az örmester. Honnét tud-tam volna különben, hogy itt találak kedves atyám?

— Az igaz! . . . Szegény jó Gertrud! . . . érettem megfosztotta magát, kedves Gáspárja első öleléseitől.

— Nem egészen ugy van atyám. Együtt in-dultunk el hazulról, de ő felfé, hogy nem bír oly sebesen jöni mint én azt mondta: Szaladj csak előre fiam . . . eredj atyáddhoz! . . . A mint elgondolhatod, nem ismételtettem magam-nak kétszer, hogy meggyorsítsam lépteimet! . . . Fele uton találkozni fogunk vele.

— Ugy hát siessünk! . . . fejező bé a szót. Jakab. Ne késünk tovább!

S a Sturm családhoz fordulva folytatá.

— Megbocsátok nemde . . . Tudhatjátok barátaim . . . Oly igen rég az ideje, hogy sze-gény öreg asszony várja gyermekeit! . . .

Az atya és fu gyorsan távoztak; csak ha-mar eltűntek szem elől az ut kanyarulatánál, mely-re mély árnyat vetettek a sudar fenyőfák, ha-

Gravelotte, Saint Privat, Rezon-ville, Ladonchamps s Metz ostromának egész folyamát . . . azután a kemény (H) a szo-moru életmód, melyet ki kelle állani Németor-szágnak. Később a commun és annak bor-zalmái. Szegény Gáspár! Mennyi szenvedésnek volt kitéve! De most már vissza jött. Itt van kö-rünkben. S látható el sem hagy bennünket! . . .

Minden nyomor, fájdalom felédre van. Minden felédre, meg a fiatal katona fáradtsága is, ki, hogy hamarabb láthassa viszont szüleit, kétsze-rezett lépésben sietett haza. Már elmúlt volt éj-fél, midőn a gyertya kialudt a falusbíró lakában.

Másnap már hajnalban, Gertruddal együtt készen várta Diderich apó fia ébredését.

Az örmester megjelent, végre, de régi ott-honi öltözkében; bársony mellény és újas, térdig bürös nadrág, kis vadásszipka a fején s egy jó hegymászó bot kezében.

— Hé! hova indulsz már így felkészülve?

— szoltá meg őt anyja. Azt hittük legalább ez első napon egészen a miénk leszsz. . . .

— Hagyd el, ne bántsd! — vágott neje-zésába a bíró; — arezából látom, hogy ha el-na megy hazulról, ez nagyon komoly okból szá-r-mazik.

— Eltaláltad atyám! — felelt Gáspár.

egy bajtársam utolsó óhajának beteljeséről van szó; a szegény fia nem részesült oly szerencsés sorsban, mint én. . . .

(Folytatás) Kétyesek mindegyike ismét a háború szörnyűségét és a szomorú sorsát a szegényeknek.

török birodalom szélárabolására. Se Németország, se Ausztria nem engedhetik meg, hogy a szláv érdekek tulsulyra jussanak Európa délikeletén, mert az orosz játék egyenesen az ő bőrükre megy, különösen az Ausztriára, mely a szláv propaganda veszedelmes fészke. Mióta a német és osztrák diplomatiának felnyit a szeme, azóta szemmel láthatólag apad Oroszországnak az a kilátása, hogy a két hatalommal „egyértékesben” oldja meg a keleti kérdést.”

A romániai zsidó-üldözések.

A romániai zsidó-üldözésekről terjesztett híreket a bécsi „Freundenblatt” egy ízben már dementálta. Szemben azon körülménnyel, hogy a hírek ismét felmerülnek, az idézett lap határozottan constátálja, hogy az e tekintetben történt nyomozások azt igazolják, hogy e dementi alapos volt. A panaszlókat felépített két zsidó bevallotta, hogy maguk terjesztették az üldözésekről szóló híreket, hogy ezzel saját ügyükre vonják a közfigyelmet, melyben mint panaszlók léptek fel. Verneuc romániai belügyminiszternek különben dicsegetésre legyen mondva, hogy a semmi által nem igazolt egyszerű jelentés alapján is rögtön megindította a vizsgálatot.

Az „Edinburg Review” a keleti kérdéssről.

Az angol liberálisok köréből figyelemre méltó hang szólalt fel a párisi szerződés fenntartása mellett. E hang az „Edinburg Review”, e nagy tekintélyű liberális évnegyedcs folyóirat. E folyóirat hosszabb cikkében kiemeli, hogy Szerbia és Románia Oroszország vazallusaivá süllyedtek, s a fennforgó bajok orvoslására a párisi szerződés fenntartását ajánlja. „Az indokok — ugymond — mely minket e szerződéshez fűz, nem annyira Törökország, mint saját brit érdekeink védelme képezi s a török kormány által elkövetett bármely hiba nem csökkentheti jogunkat, hogy fenntartsunk oly rendelkezéseket, melyeket a brit birodalom és Európa békéjére nézve szükségeseknek tartunk.”

A nagy-szebeni királyi Teréz-árvaház és a károly-fehérvári káptalan

illető királyi alapítványi járulékok fejében kért póthitel tárgyában a hivatalos lap mai száma a következő szentesített törvényezikket hozza:

1. §.

A n.-szebeni királyi Teréz-árvaház, és a k.-fehérvári római katolikus káptalan javára tett királyi alapítványok címén a kincstárt terhelő hátralékos és az 1876-dik évtől kezdve folyó alapítványi járulékok kiszolgáltatása végett

I. a n.-szebeni Teréz-árvaház részére:

a) az 1876-ik évre járó folyó javadalomkép 17,690 forint;

b) ezen évi javadalom után az 1873. évtől 1875. évig terjedő időszakra hátralékos járulékok gyanánt 53,070 forint;

II. a k.-fehérvári káptalan részére:

a) az 1876-ik évre kijáró folyó javadalom fejében 5,985 forint;

b) ezen javadalom után az 1868—1875. évi időszakra hátralékban levő járulékok gyanánt 47,880 forint,

a vallás- és közokt. ügyi ministeri tárcza terhére póthitelül engedélyeztetik.

2. §.

A vallás- és közoktatási, valamint a pénzügyi ministerek egyidejűleg utasítottak, hogy a fenn elsorolt évi alapítványi járulékok fejében 1877. évtől kezdve n.-szebeni Teréz-árvaház számára 17,690 forint és a gy.-fehérvári káptalan javára 5,985 forint, a vallás- és közokt. ministerium költségvetésében „alapítványok” címén állandó javadalomakul irányozzassanak elő.

Ezen törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásiügyi és a pénzügyi ministerek biztatnak meg.

Mi e törvényezikket és mindazt, a mi abban foglaltatik, összesen és egyenkint helyesnek, kedvezőnek és elfogadottnak vallván, ezenel kir. hatalmunknál fogva helybenhagyjuk, megerősítjük és szentesítjük, s mind magunk megtartjuk, mind más hiteink által megtartatjuk.

Kelt Bécsben, 1876. évi december hó 28-dikán.

Ferencz József, s. k.

(P. H.) Tiszta Kálmán, s. k.

A magyar fiatalság küldöttsége Konstantinápolyban.

Folyó hó 17-ikén a küldöttség Mahmud Damad pasánál, a szultán sógoránál tiszteletgett. A bevezető beszéd után, melyet Thoroczky, a kolozsvári egyetemi polgárság egyik küldötte tartott, a pasa tudakozódott a honvédség hadereje és a közös hadseregbeli magyar csapatok létszáma felől. Innét Szafvet pasához mentek tisztelegni, kihez Szemere tartott beszédet. A miniszter nagyon barátságosan válaszolt. Valásában többek közt azt mondta, hogy átkozott legyen azok emléke, kik hajdan Török- és Magyarországnak közt háborukat támasztottak, s e háborukat testvérháborúknak nevezte. A hadügyminiszter a szeraszkier palotában bankettet adott, melyen 35 személy vett részt. Jelen voltak Abdul Kerim, a legfőbb állameltérő, Klapka s Széchenyi gróf. Toaszott mondtak a

szultánra, Ferencz József ő felségére, a hadügy-miniszterre, a török és magyar hadseregére és Mahmud Damad Husni pasára. — A zenekar nagyrészt magyar darabokat játszott s a felköszöntések után pedig nemzeti himnuszokat. A küldöttség táviratokat kap Magyarországn minden részéből, többek között a szamos-újvári örmeny ifjúságtól, Bereghmegye értelmességétől, a mi annál kellemesebb benyomást idézett elő, minthogy bizonyos oldalról azt sugdosták, hogy a küldöttség nem képviseli az egész nemzet érzelmeit. Ugyanez nap Edhem pasa fogadta a küldöttséget a legszívesebben módon. Az elutasítás valószínűleg kedden történik Várnán keresztül.

Románia helyzete.

Galacz, 1877 január 15.

Mióta a győzelmes török csapatok „Allah” kiáltásai, s Abdul-Kerim vést-hozó ágyúja a Morava völgyén elnémultak, s a mióta a Csernajeff által vezetett, s roppant fáradalmak s nélkülözések által végképp kimerült orosz-szerb hadak maradványai, a nagyhatalmak közvetítésével létrejött ideiglenes fegyverszünetet, mint az Afrika sivatagain elterjedt s az éhség és szomjúsággal már csak lankadtan küzdő karaván, a láthatáron hirtelen feltűnt oázis, kitörő örömmel fogadva, részint elsőzede, részint pedig családi tűzhelye mellé sietett, azóta a külföldi hírlapok — s valószínűleg a cabinetek is — Romániát kiváló figyelemre méltatván, naponta szolgálnak neki egy-egy jó tanácssal, s különféle versekben adják elő abbéli kívánalmaikat, hogy az ellenségeskedések újbóli felvételénél, illetőleg ama már elkerülhetlennek látszó orosz-török háború esetén, Romániát minő állásponton óhajtának látni!

A román-cabinet jóformán még magához sem térhet, a Gortschakoff-féle szövetség bitorba burkolt ígéretei által okozott kálváriaéból, s már is Andrassy jó tanácsától zúg a feje, nem tudván a középutra vezető biztos ösvényt felfedezni; míg végre Bismarck barátságos intése a helyzetet teljesen átláthatatlannak látszó chaoszá alakították!

Azt nem tagadhatjuk, hogy a helyzet Romániára nézve is fellette válságos; miután az általa, jobbra vagy balra teendő lépéstől fog függni állami létele, vagy is a jövő, melyet önön magának alkotand.

Mi nagyon is elhiesszük, hogy az utat és eszközöket, melyek az oly hön óhajtott cél előrésere biztos léptekkel vezetnének, a jelen bonjolult viszonyok között, még a most kormányon ülő bölcse férfiaknak is, igen bajos eltalálni; *de viszont arról is meggyagnak győződve, hogy a tán szerény, de mindenesetre biztos eredményt garantírozó jövőt, Románia csak is a bekövetkezendő eseményekkel szemben szigorúan semleges magatartásával fogná biztosítani tudni.*

A történelem lapjai eléggé bizonyítják, hogy Románia, a Portával szemben eredményre vezető harcot folytatni egyedül képtelen; mire való tehát az a kihívó henczeget, melyet a román cabinet ép jelenleg, a midőn már úgy is a válság küszöbén állunk. Törökországgal szemben magának megengedni?

Ha tán a román cabinet arra számít, hogy a zavarosban halászván, a parázsan levő gesztenyét, abból a nállánál erősebb macska majd Románia számára is kikaparja, az esetben, nem lenne épen felesleges, a számításból azon eshetőséget sem kihagynia: hogy az a roppant erősnek vélt orosz-macska, valószínűleg, még a saját gesztenyét sem fogja karmai elégetése nélkül a parázsból kikaparhatni; s valjon mi sors várakozand ekkor Romániára?

Azt a román cabinet is igen bölcsen tudhatja, hogy a háború esélyei feltehetőleg azokat még egy Moltke sem képes előre biztosan kiszámítani, annál kevésbé Oroszország, mely jeles hadvezérek tekintetében épen jelenleg a legnagyobb szükségeket látszik szenvedni. Vagy tán erélyessége, és hősie (!) elszántsága iránt akarja, jelzett lépése által, Románia a világot meggyőzni; s kardot vonván, a nemzet fiainak vérén megvásárolni azon állami jogokat és függetlenséget, melyeket a nemzetközi érdekek alapján, előbb-utóbb egyetlen kardcsapás nélkül, békés úton is elnyerendek volna!

Az eddig mindenféle ékesszólással erősített, s memorandumokkal bizonyított „semleges-magatartás” kiütötte tehát végre valahára valódi fejét a zsákból; mely körülmény a román-cabinet által eddigelő óvatosan palástolt, de tényleg elfoglalt szándékot álláspontot, most már kellő világításban tünteti elénk! A román-cabinet ezen eljárása mindenesetre elismerésre méltó, ha egyébrt nem, már csak azért is; miután általa Románia szint valva, nem csak a Porta, de Európa is tájékozhatja magát kellőleg a „román semleges-ségi-fogalom” jelentősége iránt!!

Bár nem érezzük magunkat hivatva, ily roppant horderejű, s államok lététől avagy nem lététől eldöntő eseményekkel szemben a jó szerepét játszani, mindazonáltal szerény nézetünknek, mindenkifelelt pedig a román nemzet, ide számítva a katonaságot is általános óhajának vélünk kifejezést adni, midőn azt állítjuk, hogy a jelen válságos helyzet Románia állami érdekeinek szempontjából leendő megoldását, leginkább azon eshetőség által vélünk biztosítani, hogy ha Romá-

nia, a már annyiszor érintett „semleges-ség” megtartásának biztosítása tekintetéből, idegen — p. o. osztrák-magyar hadsapatok által occupáltatnók; — mely eshetőség tönnyé válván, általa, nem csak a román nemzet tulnyomó részének, de az itt élő ezer meg ezer idegen legköbb vágyainak megvalósulását ünneplnők. Ellen esetben, nagy-szerű népvándorlásnak nézhetünk előre, miután Romániát nem képzelhetjük eléggé erősnek arra nézve, hogy háborút viselvé, még oly belügyi, illetőleg rendőri-intézkedéseket is tessen, melyek által, az államban tartózkodó idegenek személy és vagyon biztonsága tekintetében, minden eddigelő fölmerült kétség vagy aggodalom altávolíthatnák!!

Tavaszi időjárásunk még folyton tartván, a gyakran hóval egyes esőzés — az előbbi tudósításaimban említett epidemics betegségeket nem hogy hátráltatná, sőt nagy mérvben előmozdítja; melyekhez újabbi időkben még a roncsló toroklobb (diphtheritis) is csatlakozott. — Ezen járvány-nak nemcsak gyermekek, de városunkban, már felnőttségnek is estek áldozatul. Ismerünk családot, mely 6 nap alatt, három — e betegségbe esett gyermeke közül — kettőt temete el!

Ködben, esőben, betegségekben és szegénységben tehát bővölködnék; most még csak egy hátszaladás háborúra van szükségünk, hogy a beállott nyomornak koronája is feltételesek!

Szomoródy.

Bukaresti szemle.

Románia a koczkát elvetette, lapjai a török ellen nyíltan izgatnak. Míg a budapesti egyetemi ifjúság küldöttei a djunisi hőseket kardot nyujtanak, azon napokban a bukaresti egyetemi ifjúság a török ellen nyilatkozik s fölkeri a hadügyminisztert, hogy adjon az egyetemi ifjúság kezeibe tegyvert s taníttassa őket a hadiszolgálatra. Ennyire a budapesti egyetemi ifjúság még sem ment, Bratiano nem bírja mérésélni magát, mint Románia helyzete kívánatosá tenné.

Bratiano helyesi — mert a „Romanulu” az ő lapja — a bukaresti egyetemi ifjúság kérelmét, „Beesültetük válik ez az ifjaknak — így nyilatkozik, — s mi üdvözöljük e hazafias magatartást, melyet minden jó román helyeselni és követni fog.” Na, de nem arról van szó, hogy mindjárt megrohanják a törököt, hanem védeni kéznek a haza elidegeníthetelen jogait, ha azok a török megtámadná.

Bratiano czélt ért, a közvéleményt a török ellen megnyerte. Most már még csak egy kérdés eldöntése van hátra, hogy t. i. Románia kiegészítő része-e az Európai török-birodalomnak avagy teljesen független ország? A mint a sürgönyök mondják, a románkormány nincs megelégedve a török ministerium válaszával. Ezt előre tudhatta minden ember. A török ministerium kitérő feleletet adott. Az ok tehát nem szűnt meg, a miért az egyetemi ifjúság fegyvert kér magának s a vörös kormány nem fogja az ifjúság kérését visszautasítani. A tanodák ma helnap kaszárnyákka válnak, mert a mit a hadügyminiszter a bukaresti és jászvárosi egyetemi ifjúságnak megadand, azt a gymnasialis ifjúságtól, sem tagadhatja meg. Azt meg mi magunkról tudjuk, hogy ha a tanodai ifjúság egyszer fegyvert ragad, azt egy könnyen nem fogja kezéből letenni. A mostani romániai ifjúság már nem a 48 és 53 beli fajta.

Jól tudja és látja azt a ki ősmerte és ősméri a mostani romániai ifjúságot. Bratiano tűzzel játszik, midőn a tanuló ifjúság kezeibe fegyvert ad. Jöhetnek a napok midőn ezt ő is megfogja sokalni, hanem akkor késő leendő. „Jer és vedd el a mit te adtál. Ezt fogja az ifjúság feladni.

Az ifjú lelkesedés orosz lelki izgatók kezei közt a legjobb anyát a haszt, vérszebe is döntheti egész multjával együtt. S ki áll jól, hogy a fel-fegyverzett ifjúsággal nem rendeznek társadalmi vérfürdőt bojárak és zsidók ellen? kiket, ne támadják ezt, lelkünk fenekéből gyűlölnék. Nem Bratiano és Rozetti teendik ezt, őket már akkor elhasznált eszközök lesznek, kiket láb alól félre löknek, mint a 60-as években, midőn a zsidók érdekében csitítógé felszólaló Rozettinek e legnépszerűbb embernek, a bukaresti egyetemi ifjúság több veres szalaggal felcírázott líbát bájátott udvárára, hogy mint zsidó schachter vágja el nyakaikat. Más szóval: egy pár szaváért, melyeket a zsidók mellett emelt vége volt minden dicsőségnek.

A zsidó-kérdés a legégetőbb sebe Romániának, ezt tudja egész Európa. Olyan Bertalan-éji mézárólásokról, minőket némely lapok kürtölnek szó sincs. De tény, hogy a Romániában született zsidó is hontalan a hazában, s hogy a zsidók üzletei ellen hozott megszorító törvényekért el van keseredve az összes Európai zsidóság. A zsidó üldözésekről kibocsátott rőpiratok hű tükröi ezen elfojtott keserűséget. Itt is, ott is tulzás és ez még neveli az elkeseredést, a mit a román lapokból bőven olvashatunk. Ezt a mérges sebet feltűjük mi a román ifjúság fegyverétől, mert bel- és külpolitikai érdekek könnyen kizsákmányolhatják az ifjúság ábrándos lelkesedését s ettől aztán az intervenció csak egy arasznyira lesz.

Hadd szóljunk egy pár szót még egyszer a

„Bukaresti Híradó”-ról. Ez a lap születése óta szálla a vörösök szemeibe. A Telegraful már annyira ment, hogy a szerkesztőt a vagabondok közé sorozza, a kit a határon át kell kísértetni, mert rágalmazza a románokat. A szerkesztő komolyan, förfiasan felel ez évi első számában e méltatlan vádokra román és magyar nyelven. Hivatkozik a lap rövid multjára sőt jövőre, a mennyire lehet kétnyelven ígéri kiadni a lapot. „Ezen lapnak — úgy mond — czélja az, hogy Ausztria-Magyarország és Románia között barátságos viszony létesüljön és kimutatni ezen testvéri viszony hasznos voltát.” A czél a lehető legüdvösebb: a más idők és más emberek kellenek ahoz és nem a vörösök, azon szélő pártja, mely ma kormányoz és felfegyverzi a tanuló ifjúságot. Részünkről üdvözöljük a szerkesztőt e hálátlan pályán, mely ily rövid idő alatt is számára csak töviseket termett s mely igen könnyen ott végződhetik, hogg mint vagabondot, mint a román nemzet rágalmazóját?? haza küldik. Addig is teljesite férfiasan kötelességet a méréséket komoly hangján s mi részvételt kísérik léptei. Olyan munkához fogott a melynek nagy-árványa lehet, de lehtend még fénye is és mi épen ezt reméljük.

A Romanulu gunyolja a török alkotmányt, melyet — úgy mond — „Európa mindenki mosolyal vállvonitva olvasott.” Ilyen garancziára szerinte senki sem hederit nu pune nici celu mai micu temein. A török alkotmány a törökökre és egész világra nézve ámitás. A törökbirodalmat Európában csak a hatalmak féltékenysége tartja fenn, habár minden birodalom vezető jól tudja, hogy a török uralom meghosszabbítása gyógyíthatatlan seb. „Es te ua rouă fără vindicare. Pedig: „A sebeketől megtisztított és meggyógyított seb, mindenkre hasznos míg a beteg mint teher súlyosodik mindenkire.” Szép hasonlat s alig ha nem épen Romániának fog legelőbb súlyos terhére válni ez a beteg török. A cserkeszek nemértik a tréfát, nem kellene ingerelni őket. A tiltakozás nem támasztja fel a megölt darabontot. A halkló orozlán is rug még egyet s ez egy épen Romániára nézve lehet leghalálósabb.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” az erdélyi új választó-kerületek kérdésének indító okát nem a reform-törévésekben, hanem a szükség kényszerében keresi és találja. A kérdés eldöntésénél az erdélyi részeket úgy tekintette, mint egy compact egészet; a képviselők számát sem leszállítani, sem fölemelni e kérdés megoldásával nem óhajta. Nem kétkedik kijelenteni azt sem, hogy a magyar elem supremációját az erdélyi részekben semmi nemű törvénnyel nemcsak hogy zavarni nem akarja. hanem a már megbizhatatlan és a nemzeti fejlődéssel ellentétes alapok helyett megbizhatóbakat és természetesebbeket keres. Abban egyetért a „Kelet” cikkével, hogy ezen kérdések minden oldalról való megvitatást kívánnak, valamint abban, hogy az eldöntés előtt a törvényjavaslat a kellő adatokkal felszerelve az erdélyrészi képviselők elé terjesztendő. Kéri mindazokat, kik e kérdéssel foglalkoznak, a megbizható és könnyen megszerelhető statisztikai adatok alapján tárgyalni a kérdést, s hogy ez annál könnyebben történhessék. igyekezni fog ezen adatokat a lehető leg-hitelesebb kútfőkből merítve összeállítani és nyilvánosságra hozni. Ugy véli, hogy ezen adatok igen sok kétségnek és aggodalomnak jogosultságát el fogják venni.

A „Hon” úgy találja, hogy az orosz diplomacia vereségét legjobban bizonyítja Gortschakoff legújabb jegyzéke melyben azt mondja, hogy Oroszország isólatlan háborút nem kezd Törökország ellen, tavasz előtt legálább semmi esetre sem. Tehát Gortschakoff is elismeri Oroszország elszigeteltségét e pillanatban, de azért nem tesz le a háború eszméjéről. Gortschakoff az utóbbi napokban megtagadta az egyes hatalmak kormányainak pulszát, hogy megtudja, egy orosz-török háború esetén vajjon semlegesek maradnak-e és melyik pontig. Hogy minő választ kapott Gortschakoff Bécsből, nem tudja ugyan, de annyit sejt és felteszi, hogy a válság nem lehetett lényegében más, mint az, melyet Auersperg miniszterelnök az osztrák képviselőházban agott, hogy teljes passivitás és tétlen semlegesség minden eshetőségre, nem volna egyéb e monarchia részéről, mint abdicatio.

A „Pesti Napló” teljesen méltányolni tudja azok nézetét, kik párhuzamba állítják a választó kerületeknek egymás közti kirívó aránytalanságát, s e téren sürgetik a reformot. Sok nehézséget és bajt, sok méltó panaszt és elkeseredést kikerülhet a kormány ha nem tér le az ön-választotta elv következetes alkalmazásának útjáról. Helyesen, igazságosan csak kettő lehetséges az összes választó kerületek arányos felosztása vagy a változtatásnak csak az arrendozás által multhatlanul szükségessé tett mértékre szorítása. A kormány ez utóbbi részét választotta az alternatívának, s az ország mai viszonyai közt ő sem cselekednék másként. Am akkor tegye is azt, a mit helyesnek tart, s ne idézzen elő méltó felháborodást az által, hogy a városok egy részét minden ok és szükség nélkül megfosztva eddigi képviseltetésüktől, a többiben érintetlenül hagy minden fennálló aránytalanságot.

A törvényhatóságokból.

Kolozsvár város képviselő bizottságának közgyűlése.

(Folytatás.)

Kolozsvárt, 1877. jan. 19.

A mai közgyűlésen, a tegnapiak folytatásaként, először is a közbizottság szabályzata tárgyalatott s a tanács javaslatának megfelelően, csekélyebb módosítások mellett elfogadott és megerősítés végett a közbizottságra vonatkozó összes ügygyel felterjesztendőnek határozatott.

Ezután azt a kérdést bocsátja discussió alá az elnöklő főispán, ha vajjon a képviselők, korábbi határozatahoz képest, a városi nyugdíjalapból kívánja-e a közbizottságot felépíteni avagy más pénzerővel, t. i. a város másnemű értékpapiraiból?

Mielőtt a vita e kérdés fölött megindult volna, a polgármester előadja a közbizottság eddigi történetét, valamint jelen stádiumát. Ezerint a városi képviselők még ezelőtt egy évvel elhatározták egy közbizottság felépítését, erre nézve fedeztetül a városi nyugdíjalapot jelölve meg, e határozatának fogantatását a tanácsra bízta. Miután azonban a belügyminiszter, az illető tervet hiánysnak találta: azt visszaküldte, hogy a terv a kijelölt irányban javíttassék ki s egyuttal felszólította a képviselők, hogy mivel gondolja biztosítottatnak a nyugdíjalapból elvonandó töke törlesztését s illetőleg a nevezett alapnak leendő visszafizetését és kamatoztatását; s végre, hogy az egész ügyet újratárgyalás alá vevén s arra nézve minden irányban megtevén a szükséges el-munkálatokat: tegyen korábbi határozatahoz képest adatokkal felszerelt felterjesztést. Ennek következtében a tanács a tervezetet újra átdolgoztatta, a leiratban kijelölt irányban kijavította, a közbizottság szabályzatra nézt javaslatot dolgozott ki s végre a szükséges adatokat is beszerezte.

Ezekhez képest tehát ajánlja a tanács, hogy a ministerhez felterjesztés intézetessék, a fedezet tárgyában, ellenben — miután más expedienst nem tart czél szerűnek — kéri a képviselők, hogy a képviselők a közbizottság felépítését és felszerelésére szükséges pénzt vagy a korábbi határozathoz képest a nyugdíjalaphoz tartozó urbéri kárpótálási állampapirokból, vagy a városnak másnemű értékpapiraiból fódözze, miután a kölcsönvétel és ezrla, a jelen pénzügyi viszonyok között, a tanács nem tartja czél szerűnek.

Ez előterjesztésnek megfelelően a főispán a fedezet kérdését discussió alá bocsátván, többen szóltak hozzá.

Varga Dániel az egész közbizottság ügyét elejtendőnek, vagy legalább is, a város által korábban elhatározott, de szintén elnapolt középítkezések példájára, elnapolandának véli: s az egész közbizottságot egy újabb városi pótdadónak s így károsnak tartja, a nélkül azonban, hogy e merész állításait legalább egyetlenegy szóval megpróbálna bebizonyítani.

Polgármester felvilágosítja a felszólalót, hogy ez már tulhatald álláspont: az építést a képviselők már elhatározta, most tehát csak a fódözet lehet kérdés és határozat tárgya.

Nagy Lajos hasonlóképp osztozik a polgármester felfogásában. Azért csak a fódözethez szól hozzá s ajánlja, hogy arra a város tulajdonában levő másnemű értékpapírok és nem a nyugdíjalapoz tartozók használtassanak föl.

Bénigni Sámuel névszerinti szavazást kér, miután ő nem hiszi, hogy a közbizottságba befektetendő töke kifizesse magát.

Szász Domokos annak a nézetének ad kifejezést, hogy a nyugdíjalapnak kérdéses célra leendő felhasználása iránt a városi tisztviselők kar hallgattassék meg előbb, mert annak is beleszólása van az alap hováfordításába, minekutána a városi tisztviselők is hozzájárultak és járulnak folyvást az alap gyarapításához. Itt aztán a tisztviselőknek nem lesz kifogásuk az ellen, hogy a nyugdíjalap a közbizottságra fordíttassék: akkor ő is erre szavaz.

Züllich István tagadja, hogy ez alap fölött másnak is joga volna disponálni a bizottságon kívül; a városi tisztviselőknek annál kevésbé, mert ők, akár van nyugdíjalap, akár nincs: nyugdíjra mégis igényt tarthatnak, természetesen a nyugdíjszabályzat értelmében. A nyugdíjalap különben is mint magánjog, mint politikai szempontból kizárólag a városi közönség vagyonát képezi; s ha a tisztviselők kötelesek is hozzájárulni ez alap gyarapításához ez a körülmény épen ugy nem állap meg részkre tulajdon- vagy rendelkezési jogot, mint nem állapítva meg p. o. az egyes városi adózó polgárra avagy egyes társulatok részére, habár azok városi pótdadójának egy része ez alap szaporítására fordíttassék.

S ezzel a vita be is fejezetvén, főispán tiz tag kijelentett kívánságához képest névszerinti szavazás alá bocsátván a kérdést: a bizottság 37 szavazattal 12 ellenében, korábbi határozatahoz képest, a nyugdíjalapot jelöli ki a szükségletnek megfelelő mennyiségben a közbizottság felépítésére és felszerelésére költségeinek fedezetül.

A közbizottság kérdése e szerint szenciencsén megoldatván, elnöklő főispán felhívására Pál S. a szavazatszedő bizottmány elnöke kihirdeti a mai választás eredményét ehez képest a főispán enuncijálja, hogy:

I. a számvevő-bizottságba:

Id. Tauffer Ferencz 59,

Bogdán István 57,

Vizi Endre 55,
Kövári László 53 és
Nagy Lajos 48;

II. az igazoló bizottságba:

Bénigni Samu 58,
Mádai János 40,
Frits Albert 39,
Deák Pál 38,
Szász Domokos 38;

III. a bíráló választmányba:

K. Papp Miklós 44,
Dr. Csiki Viktor 41,
Akeszán Samu 40,
Dr. Haller Károly 40,
Szász Béla 40; végre:

IV. a kijelölő bizottságba:

Sámi László 61,
Dr. Grósz Eusztáz 60 és

K. Bicsini Domokos 56 szavazattal megválasztottak. Együttel főispán; törvényben gyakorolható jogát fogva az igazoló bizottságba a maga részéről elnöknek Pál Sándort, tagoknak pedig Váradai Károlyt, Kovács Antal és Vizi Endrét nevezi ki; ellenben a kijelölő bizottságba általa kinevezendő három tag megjelölését fenntartja magának.

Udvarhelymegyei közigazgatási bizottságának ülése,

Sa. Udvarhely, jan. 17.

Udvarhelymegyei közigazgatási bizottsága Daniel Gábor főispán ur 6 méltósága elnöke alatt f. hó 10 és 11-ik napján tartotta meg rendes havi ülést, melyen a bizottsági tagok mondhatni teljes számban megjelentek.

Dr. Török Albert megyei alispán jelentéséből a következőket emelem ki:

1) Az alispáni iktató könyvbe az 1876-ik év folyamata alatt bejött-összesen 8790 ügydarab, melyből ellátottak év végeig 8715, elintézetlenül áthozottak a jelen évre 75 ügydarab.

A múlt 1875-ik évi ügyforgalom volt 8035, tehát szaporodás 755.

2) A közig. bizottság iktató könyvébe az 1876-ik évben beadott összesen 151 ügydarab, melyből a múlt évben ellátatlanul maradt 35 ügydarab a mai ülésen fog elintéztetést nyerni.

3) A törvényhatósági közgyűlések az 1876-ik évben 249, az 1875-ik évben pedig 253 száma volt. Apadás 4.

4) Az állandó választmánynak 1876. évben volt 155 száma, 1875 évben pedig 115 száma. Szaporodás 40.

5) A központi fogadóháló 1876. mező-, és cselédszolgálati áthágásáért 1876. évben összesen 90 férfi és 7 nő állotta ki büntetését; 1875 évben volt lezárva 74 férfi, 3 nő, összesen 77. Tehát a foglyok létszámában 20 szaporodás mutatkozik.

6) Vadászejegyi kiadott 1876 évben 43 drb 386 frt o. értékben; továbbá

a) Udvélszám 1876 évben 123.

b) Baromfielevél kiszolgáltatott 1876 évben 3 kros 17189 darab, 5 kros pedig 34.084 drb, összesen 51.273 drb 2219 frt o. értékben.

7) Másodfokú határozat hozott 1876 évben 205; ebből erdő- és mezőrendőri ügy volt 105, cselédszolg. 23 s más rendőri ügy volt 77; felvitetett a harmadfokú eljárásra 22. ottan helybenhagyott 14, módosított 8. 1875-ik évben hozott 209 határozat másodfokul, apadás mutatkozik 4.

8) Udvarhelymegye az 1876 évi 33. t. cz. értelmében múlt szeptember hó 4-én megalakult a régi Udvarhelyszék területe 10 község és 2 várral szaporodott; s ezen körülmény s a múlt októbr. 2-án életbe lépett közigazgatási bizottság az adminisztráció rendes menetének biztosítása csakis a központi tisztikar fokozott és lankadatlan munkássága mellett volt elérhető, jövőre azonban egy közgyűlésről, egy erdőszőlő, egy rendes irnokról s a szolgabírák mellé segédéről és lovas legényről még gondoskodni kell: ellenben a megyei mérnöki állomás megszüntetendő, a szolgabírák számát pedig apasztani lehet.

9) A vagyon- és személybátorság e megye területén általában jó és biztosítottak mondható, s csupán egyes helyeken merültek fel feltűnő esetek: ilyen volt Szombatfalván a tagosítás kérdése miatti zavar, mely a hivatott közegek erőlyes fellépése által csakhamar elfojtott; továbbá a Lővénben felmerült engedéllyel és fegyvertelenség, mivel a lakosság erőlen része megtagadta volt a pap és tanítónak kijáró terménybeli fizetést, minthogy azonban a püspöki hivatalal később ezen község egyházmegyéje kiegyezett, a közigazgatás által is már alkalmazásba vett intézkedések hatályon kívül helyeztetek s az ügy békés megoldást nyert; s végül ilyenek a Magyar-Hermányban közlekedéssel előfordult esetek, melyek a vagyon és közbiztonság érdekeit támadják meg. Ez utóbbi esetben a közig. bizottság erőlyes és szigorú rendőri szabályok alkalmazásba vételét rendeli el.

10) A házi és gazdasági állapotok egészségi állapota a közlekedési évnegyedben jó volt. A szarvasmarhák között az őszi napokban a lépfene szörvénnyesen fellépett ugyan, de csakhamar elfojtott.

11) A megyei közlekedési ügy állapotának javítására célzó törekvések részint a közmunka

törvény, részint pedig az ut- és hídépítési pénzalap hiánya miatt szenvednek hátrányt. Azon nagymérvű vízaradások, melyek az elmúlt év folyamata alatt előfordultak a helyzet rosszabbá tételére lényegesen befolytak.

A Csekefalva és Szent-Ábrahám községek között a legelőszolgálatmal terhelt „Ingesszka” nevű 144 hold területű erdőterület felett már 200 év óta fennforgó vitás ügyben a tárgyalási iratok az érvényben álló erdőrendtartás 10-ik §-a értelmében leendő kiegészítés végett visszautasítottak.

Ezen kívül több katonai s más apróbb ügy is elintéztetést nyert.

Dr. Fejérvári Lajos megyei főorvos a közegészségügyről referál. Gagyiban 14 toroklobos eset halállal végződött.

Járásai orvosok utasítottak, hogy a toroklobos betegségek közül alkalmazni szokott gyógy-eljárásaikról terjeszsenek tüzetes jelentést elő.

Ferenzi Pál árvászeki elnök az árva-ügyek állapotáról tesz jelentést. Miután ezen jelentésből az tűnik ki, hogy a helybeli királyi törvényszék az árvaszéket megkereste, hogy a hagyatéki eljárás befejezése után az árvai vagyon kezelése végett eddig áttett hagyatéki iratokat s nevezetesen a leltár s az annak kiegészítésül szolgáló jegyzőkönyveket, tekintet nélkül az árvai ügyek befejezésére, azonnal mind kezelje vissza, mivel azoknak a királyi törvényszék III osztályában kell állaniok: a közigazgatási bizottság a főmoltóságnak magyar kir. igazságügyi ministeriumhoz felterjesztést intéz s abban, tekintettel arra, hogy az árvai vagyon számbavételének és nyilvántartásának egyenlő alapja a hagyatéki leltár és tárgyalási jegyzőkönyv, tekintettel arra, hogy az említett iratokból másolatok vételére hiányzik a megfelelő munkaerő, tekintettel arra, hogy itt oly ügyekről van szó, melyekben a hagyatéki eljárás már befejeztetett, felkéri a czimzett ministeriumot, hogy a helybeli királyi törvényszéket utasítsa oda, hogy az árvaügyek befejeztéig a kérdésben forgó iratokat az árvai széknek hagyja meg s a még át nem tetteket is — a mennyiben gyámhatósági eljárásnak van helye — sürgősen küldje meg.

A közlekedési ülésekből az árvaügyek és közösített árvai pénzár megvizsgálására kiküldött bizottság eljárásáról jelentést nyújt be s annak rendes előadja, miszerint úgy az árvai széknek, valamint a közösített árvai pénzár kezeléséről a fenálló szabályok megtartását constatálhatja. Egyidejűleg indítványba hozza, hogy a központi közgyűlési és árvaszámvető állomások önállóan rendszeresítsenek s különösen, hogy valamelyik központi tisztviselő megfelelő napdíj és fuvarilletmény élvezése mellett bizatnék meg aznál, hogy a községi közgyűlések eljárásait a helyszínen, az egyes községekben tüzetesen vizsgálja felül.

A közigazgatási bizottság a jelentés rendes előadott indítványokat részint illetéktelenségi tekintetből, részint pedig a szükséges pénzalap hiányában érdemleges tárgyalás alá nem veszi, illetőleg az új szervezkedés idejére halasztja el.

És árvaügyek állapotát következő tételek tüntetik elő:

Múlt 1876. évi október 2-tól december végeig beadott 1161 ügydarab; ebből elintéztetett 1118, ellátatlan maradt 43 drb, melyek azonban már idei január 4-én mind elláttak. A kimutatott beadványok 28 üléseben nyertek elintéztetést. Az 1875. évről hátralékban maradt 200 gyámi számadás, melyeknek beadása iránt 54 gyám elen a felhívási kereset folyamatba tetetett.

A múlt év végével gyámhatósági kezelés alatt volt 2837 árva és gondnokági ügy; gyámhatóság alatt állott 5773 árva és 94 gondnokolt 2733 gyám és 86 gondnok által képviselve. Az árvaik közül a fenemlített idő alatt 67 teljőrt ért, 3 nagykorúsított, 6 férjesült és 1 elhalt.

Az összes árvai ingatlan vagyon 13154 hold 52 ölet tesz 543,272 frt 77 kr becsértékben, mely részint a dologképtelen árvaik tartására s az örvégi illetőség hasznélvezetére az illető gyámok kezelése alatt áll, részint haszonbér által vagy részhaszonba mivellette jövedelmeztek.

Az összes ingó vagyon értéke 239,381 frt 49 krra rug, ebből készpénzben az összesített árvai pénzárba 24,463 forint 53 kr kezeltetik, 89,504 frt pedig a gyámok kezelése és számadása alatt áll, de annak az összesített árvai pénzárba leendő beadása is elrendeltetett, mely intézkedés folytán 3 hónap alatt 704 frt 32 kr. folyt be a pénzárba. Ugyanezen idő alatt a jogosultaknak és kölcsönkép kiutaltatott 207 frt 40 kr, e mellett a pénzár azon helyzetben van, hogy jelenleg is képes 2032 frt kölcsönt kiadni.

Szakács Károly királyi adófelügyelő az adóbevételei viszonyokról a következőket tesz jelentést: Az 1875. év végével volt hátralék 96,046 frt 24 és fél kr. Az 1876. évi tartozás 200,091 frt 36 kr. Összesen 296,137 frt 60 és fél kr. Az 1876. év folyamában befizetés 201,098 frt 75 és fél kr. Az 1876. év folyamában adótorlós 2683 frt 45 és fél kr.

Összesen 203,782 frt 21 kr. Leütvé az összes tartozásból, hátralék az 1875. év végével 92,355 frt 39 és fél kr. Szembetéve az 1875. év végéveli hátralék 96,046 frt 24 és fél krral.

Az 1876. év végével kevesebb a hátralék 3690 frt 85 krral.

Az adófelügyelői intézmény felállítására óta: 1876. év augusztus hó 1-től decz. végeig lett befizetve 116,833 frt 35 és fél kr.

míg 1875-ben ugyanezen idő alatt jött be 88,453 frt 4 kr.

és így több lett befizetve 28,380 frt 31 és fél kr.

Az 1876. évi okt. nov. és decz. havában befizetett 95,436 frt 97 és fél kr.

míg 1875-ben ugyanezen idő alatt 62,144 frt 73 kr.

több lett fizetve 33,292 frt 24 és fél kr.

Az 1876. évi decz. havában fizetve lett 37,330 frt 31 és fél kr.

míg 1875. év decz. havában fizetve lett 21,945 frt 14 kr.

több lett befizetve 15,388 frt 27 és fél kr.

Tekintve azon nagymérvű elemi csapásokat, melyek megyénk legnagyobb részben mezőgazdasággal foglalkozó lakóit az elmúlt év folyamában oly érzékenyen sújtották, az adóbehatás közül elért kedvező eredményt csakis az adófelügyelői intézmény felállításának, illetőleg a kir. adófelügyelői erélyes eljárásának lehet tulajdonítani.

Az adóelőírás. folyamában van.

És itt alkalomszerűleg fel kell említenem, hogyha figyelembe vesszük azt, miszerint eddig az adó előírás, illetőleg leírás kérdéseiben a feleknek a m. kir. pénzügyigazgatósághoz kellett fordulniok, honnan az ottani nagy ügyforgalom miatt a szükséges végzéseket rendesen későre kaphatták kezükhez, most pedig említett ügyeinket ide haza elintéztetjük; az adófelügyelői intézmény felállításának előnyös voltát e tekintetben is be kell ismernünk.

(Vége következik.)

Logi rovat.

S e m m i t ö s z é k i d ö n t v é n y e k.

20073/876. Feldolgozás végett tett árvasárlás kereskedelmi ügyletnek tekintendő.

19892.876. A keresk. eljárási rendelet 16. §-ban kijelölt megjelenési határidő megem tartván, az illető fél a tárgyalás elhalasztását kérheti, minek megtörténte nem igazoltatván, azon határidő meg nem tartása miatt emelt semmisségi panasz figyelembe nem vehető.

L e f ö b b i t é l ő s z é k i d ö n t v é n y e k.

9519.876. Az örvégi jog megállapítandó, s az oldalági rokonok annak megszüntetésére, korlátozására, és az azzal terhelt ingatlanok birtokba vételére irányzott kérelmükkel elutasítandó, habár az örökhagyó neje az osztrák törvény uralma alatt jutott is örvégységre.

A végrendelet ellenében, melynek az összes szerzeményről tett intézkedésében az örvég belemegnyugodott. ez közszerzeményi jogát nem érvényesítheti, még akkor sem, ha azon szerzemények a hagyatékban benfoglaltatnak.

8443.876. Habár az írásbeli végrendelet nem bír is minden az érvényességre megkivántható keltekekkel, a végrendelet mégis érvényben tartandó, ha az örökhagyó szóbeli végrendelet érvényességéhez szükséges számn tanuk előtt jelentette kivégakaratát.

A büntető codex.

A képviselőház jogügyi bizottsága f. hó 18-diki ülésében ismét felfelvén a büntető-codex tárgyalás folytatását a kettősházasságról, s a család állás elleni büntetéseket s vétésekről szóló fejezetet intézte el. A 239. §-nál Szilágyi D. kimondatni indítványozza, hogy a kettős házasság büntetése fennforgó akkor is, ha az előző formailag megkötött, de még érvénytelennek nem nyilvánított. Pauler előadó s Csemegi államtitkár ez indítvány ellen nyilatkozván, a bizottság mellőzte azt. Annak büntetése, ki a vele házasságra lépő felet az előbbi kötelekre nézve ravasz módon tévedésbe ejtő, Szilágyi indítványára 5 évi fegyházról 5 évi börtönné változtatja. — A 240—242. §§-ok változatlanul elfogadtattak. — A 243. §-ban a kisdad más családba csempészése, kiserése, elcsikkasztása, eltitkolása, járt helyre kitétele vagy család állásának megújítása vétésé helyett büntetettnek nyilvánított, s. büntetése egy évi fegyházról 3 évi börtönné emeltetett. — A 244—246. §§-ok érdemleges módosítás nélküli elfogadásával az ülést véget ért.

Kivonat a hivatalos Értesítőből.

— Gyergyó-ditrői Keresztcs János vegyeskereskedő ellen a csőd megnyitott.

A kolozsvári törvényszék a n-szebeni takarékpénztár által 1872-ben 200 frtról Richter Franciska nevére kiállított betéti könyveskét megsemmisítettnek nyilvánította.

— Mihály Ferencnek özv. Gajzágó Izák né elleni ügyében, ez utóbbiak 400 frtra becsült szász-fenesi ingatlanai február 22-dikén eladattak.

— Kohn Lajosnak Dán Vonnos elleni ügyében, ez utóbbiak 322 frt 50 krra becsült laputai ingatlanai január 26-dikán elővezetettek.

— Florián Antalnak Bonyhai Vaszília elleni ügyében — ez utóbbiak 751 frtra becsült ingatlanai február 3-án eladattak.

A „KELET” magán-távirata

Feladott Budapestén jan. 20. d. e. 11 ó. 15 p. Érkezett Kolozsvárra jan. 20. d. e. 12 ó. — p.

A magyar ifjuság küldöttsége jelen volt a török szultánnak templomba meletelénél. A küldöttség diszruhában, diszkarddal a szultánnak salútált, mire a szultán az ifjuságot háromszor köszöntö és szárnységét elküldte, hogy kísérje az ifjuságot.

Az osztrák kormány utasította a trieszti rendőrséget, hogy az ifjuság visszajövetelkor a legszigorubbán ellenőrködjének.

A konstantinápolyi conferentia kedden tartja legutolsó ülését. A követek szerdán utaznak el.

A török magtanács nagygyűlésén, mely visszautasította a conferentia javaslatát a törökök; görögök, zsidók egyenlő lelkesedéssel kiáltottak fel, hogy inkább veszítsék életüket, pénzüket hogyssem az ország megbecsteleníttessék.

Az osztrák miniszterek hétfőn jönnek le a bank képviselőivel egyetemben, hogy az utóbbiak közreműködése mellett közös tanácskozást tartsanak. Ő felsége a király kívánja ezt így. A magyar kormány kijelentette, hogy az általa elfogadott banktervet vitathatónak nem tartja.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. jan. 20.

— A Victoria biztosító társaság matartotta gróf Eszterházy Kálmán főispán ur elnökleté alatt rendkívüli közgyűlést egy a L'Univel, Caisse General és a turini vizsbitosító társasággal kötött cartell-szerződés tárgyában. A gyűlés látogatott és élénk volt s addig is, míg arról részletes tudósítást hoznánk, felemlítjük, hogy a szerződés szavazattöbbséggel elfogadtatott és általa a Victoria 80 ezer forint állandó tartaléktökére tett szert, melyet a nevezett 3 társulat netaláni megcsonkulás esetén mindig kiegészít. E czelszerű intézkedés teljesen megszilárdította az intézetet s csak örömmel megnyugással fogadhatják azt mindazok, kik e hazai intézetünk előhaladását szívókon hordozták.

— A honvédságnál közlekedő nagyobb-mérvű áthelyezések történtek, melyek sok helyett megzavarták a magyar társadalomban oly szívesen fogadott hadiaki nyugalmat. A többek közt, úgyhalljuk, városunkból Berzeney István, honvédhadnagy is áthelyeztetett valamelyik magyarországi déli megyébe. Társadalmi körünk egy igen kedvelt egyéniséget veszített el benne.

— A „kolozsvári pincesz betegseggyőző és temetkező-egylete” rendes évi közgyűlését folyó január hó 23-án, kedden este 10 órakor, Hammel József sörösar nok czimű piaczori vendéglőjében tartja meg, melyre az egylet rendes, és pártoló tagjai minél számosabb és pontos megjelenésre tisztelettel felkérnek. Az igazgatóság.

— Halális ítélet. A folyó hó 19-én a tordai kir. tszék által megtartott nyilvános vég-tárgyalás tárgya, a Csegezi Csongvai János sörrelmére elkövetett gyilkosság büntény volt. A vég-tárgyalást vezette elnök: Dr. Damokos Antal; bírák voltak: Sulutz Dénes, Barabás József; jegyző Nagy Albert; kir. ügyész: Csekne Béla; és védő ügyvéd: Czako László. A tényállás röviden a következő: Csongvai Jánosnál szül. Simándi Juliánna elhatározván, hogy iszákos és préda férjéről megszabaduljon; réa birta a szomszédokban lakó Szabó Miklósné Császár Krisztinát — igérvén neki ezért egy darab földet — hogy a gyilkos terv keresztülvitelében segítségére legyen. Előleges tanácskozással és éret megfontolás után tervüket aképpen hajtották végre, hogy 1876 márt 16 este Szabó Miklósné egy kupa pálinkát vitt Csongvai János, házához, azért, hogy az áldozatul kiszemelt egyén lerészegíttessék. A férj — különben is kedvelője lévén az itálnak — hamar kivette részét a pálinkából, — megrészegedett s elaludt. Most már jelen volt a pillanat a két-jelleműből teljesen kivétel, kezdettől sötét tervének végrehajtásához. Legelőször Szabó Miklósné titott a mélyen alvó fejére kettőt, azután a feleség ragadta kezébe a fészt, hogy „utolsó kötelességét” a férje iránt teljesítse a kit vallomása szerint „mindég szeretett”. — A véres munkában belevén fejezte, a meggyilkoltat a utcára hurcolták, ki; sőt hogy a gyanut vádoltak magukról elhárítsák, egy néhány tojást tettek a meggyilkoltak zsebébe, azért, hogy ha megtalálattik az utcán, azt hiddék, hogy a zsidónál járva — a fagadosnál — ott veretett meg annyira.

A kir. törvényszék a kir. ügyész indítványának megfelelőleg minát a jelzett büntény tárgyi és alanyi tényálladéka alprts. 262. 263. 264. §§-alapján teljesen be van bizonyítva, vádottakat a btk. 134. 135. §-a, pontja értelmében a gyilkosság büntényében bűnösöknek mondván ki: Csongvai Jánosné mint bűnszerzőt, és közvetlen tettet, és Szabó Miklósné mint közvetlen tettet, a btk. 136 §-alapján a btk. 13 §-ban megszabott kötélt állati halálra ítélté. Vádottak védjője felhívást jelentett.

N. A.

— Enyed város belügyeiről megbízható kézből igen elszomorító adatokat vettünk. A levél azon alkalomból iratott, hogy a városi képviselő testület Szabó Ferencet, a ki tíz év alatt nem számolt az enyedi földnoda vagyonáról, kit

ezért a kerületi közgyűlés számvetői állásától felfüggesztett, egy szavazattöbbséggel a város fő-jegyzőjévé választotta meg. Fel van e levélben sorolva holmi ezekre menő bélyegesonkítás, a város malmának a város gazda által történt hasonbérbe vétele, négy állomásnak egy személyvel való betöltése, a hivatalnokoknak adott faasztal-ékek stb. Mi azonban elégségesnek tartjuk ezen vádalknak pusztá felemlítését, és reméljük, hogy azok, kiknek hatalmukban áll ez ügyek tisztázása, nem mulasztanak el semmit Enyed reputációjának megóvása érdekében.

— A szamosújvári fiatalság e hó 17-én a magyar haza két egyetemének küldöttségéhez konstantinápolyba táviratot intézett, melyben felkérte, hogy az ifjuságunk udvkívánátát és a küldöttség szívélyes fogadtatásáért hála nyilatkozatokat a szultánnak jelentsék be.

— A nagy-szebeni pénzügy-igazgatóság felosztása. A nagy-szebeni pénzügy-igazgatóságot — a mint Lukács Béla lapja a „Közvélemény” biztos kuforrásból értesül — a pénzügy-miniszter már legközelebből felosztja s területét egyesíti az aradi és kolozsvári pénzügyigazgatósági kerületekkel. Ez alkalommal a már annyiszor tervezett nagy-szebeni lotto-hivatalnak áthelyezése is Kolozsvárra, — mint pénzügy igazgatósági székhelyre — meg fog történni. Bezzeg! megszaporodik aztán Kolozsvárt az amugy is sok lutri-játékosok száma.

— A farkasok. A Bajom határán keményen garázdálkodnak a farkasok a legelő juh- és sertényjékben már sok kárt tettek, üldözésekre egy hájtóvadászati rendezése czéloztatik s már az erre vonatkozó miniszteri engedély megérkezett s valószínűleg 28-án fogja a hajtás kezdetét venni.

r. l.

— A dícsőszentmártoni b. Eötvös-tanintézet igazgató bizottságát, mely a megyei gazdasági egylet és iskolások választottáiból, a miniszter által volt kinevezve s hatásköre külön szabállyal megállítva — egy miniszteri rendelet felosztatta, hogy helyet adjon a törvény értelmében felállítandó gondnokágnak, — ma tartott ülésében bucsurátot intézett Gáspár J. főtanfelügyelőhöz, s köszönetet mondott munkásságáért, mely életet adott ez intézetnek.

r. l.

— Petőfinek az erdélyi múzeum számára megveendő mellszobrára újabbán adakoztak: Rózsakertiné, szül. Kalló Judit urhölgy gyűjtése Nyiregyháza 50 frt. Szászvárosról beérkezett 4 frt 30 kr, melyhez Gönczy Endre, Rieger János, Csuk József 1—1 forinttal, Steiner István 40 kr, Dombian László 30 kr, Wassilovich M., Schauppner Antal, Randlep Kelemen 20—20 krajczárral járultak. Br. Pechtig Ilona 5 forint. Boér János ur gyűjtése 4 forint 50 kr. Dr. Lipesei László ivén Battonyán 14 forint 50 kr, melyhez járultak: Lukács Géza 2 frt, Dr. Lipesei László, Domanovszky, Sordovány, Oszlár Gerő, Babics R., Vertán Etele, Kövér Pál, Malovics István és N. N. 1—1 forinttal, Szabador József, Rankai L., Steiner Kálmán, Jakabffy Kristóf, Narcsizs Lajos és Nemcsik István, 50—50 krral. Gmundenből Tóth Ágoston honvédezésre 5 frt. Vajda-Hunyadról Tornyai Sándor 1 frt, Hoffman Rafael 1 frt. Az eddig nyugtázott 157 frt 45 kr és 1 arannyal együtt 242 frt 75 kr s 1 arany. Török Kálmán a Petőfi mellszobor bizottságnak pénztárnoka, Budapestén, Athenaeum épület.

— Leveses tál a zöld asztalon. Egy erdélyi községben községi választások folytak. Macellariu ur elnöklet a zöld asztalnál. A választási urnát egy le veses tál képviselte, melynek tetején egy ócska könyv feküdt, hivatalos resignációval takarván el a leveses tál tartalmát az illetéktelen szemek elől. A bizalmi férfiak résen álltak, hogy az elnök Macellariu ne mulasszon el egy votumot se a leveses tálba juttatni s elővigyázatuk nem volt felesleges. Macellariu ur ugyanis a szavazatok egy részétől pártelintetésekből megfosztá a leveses tálát s a kíváncsi polgártársak pár votumot az elnök ur zsebében ép állapotban, néhány darabot pedig az asztal alatt szerte tépve csakugyan meg is találtak. Természetesen övást emeltek úgy a választás, mint a leveses tál ellen, s löztek az esetből Macellariu ur számára egy kis fekete levést és feltaláltak a Sietenbürgisch-Deutsches Tageblattban.

Távirati tudósítás bécsi tőzsdéről.

Január. 19-én 5% Metaliques 61.60. frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 67.90. frt. Arany járadék 7465 1860-iki államkölcsön 112.50 Bankrészenyek 819 — Hitelrészenyek 142.40. London 125.30 Ezüst 116.70 Cs. kir. arany 594. Napoleon'or 1000. 100 mark német-értékű 61.60

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.75. Temesi 71.50 Erdélyi 71.50 Horvátszági —.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

Nyiltér*)

Mauthner Ödön budapesti magkereskedő 1877-i tartalomdus és díszesen kiállított árjegyzékét, olvasóink lapunk mai számához mellékelten veszik. E czög, melynek raktára a mezőgazdasági és konyhakerti magvak válfajaival, a virágok legpompásabb változatossággal és ündösségaival gazdagon el van látva, legnagyobb mérvben részesül a közönség bizalmában; mert magvainak legheibbe megnevezéseért úgy azok csiraképességeért, jótáll, azontul M

Beyer M. és társa Bécsből VÁSZON-ÉS FEHÉRNEMŰ RAKTÁRA

és menyasszonyi kelengyék és fehérnemű nagytelepe.

Kolozsvárt, főtér TAUFER-ház, 8. sz. (KRASSOWSKY-féle bolthelyiség.)
FŐRAKTÁR BÉCSBEN: GYÁR: RAKTÁR A TENGHEREN TULI SZÁLLÍTÁSRA:
Spiegelgasse, II. sz. Gottweilgasse, I-ső szám.
Trieszt, Corso, 607.

Tisztelettel értesítjük a n. érd. közönséget, hogy az idén is, az itteni piacon ismét egy **főküszletet** nyitottunk, melyben árunk ugyanazon **gyári áron** mint bécsi raktárunkban árukatnak.
Az előismerés, melyet cégünk e piacon árunk minősége és jutányossága által magának kivívott, felment bennünket minden üd-
esekvéstől, csak annyit emelünk ki, hogy minden nálunk vásárolt, s tetszést nem nyert, vagy nem teljesen alkalmas áru nemcsak kicserél-
tetik, hanem kívánatra az érte fizetett teljes pénzösszeget vissza is adjuk. — Ezen önkéntelen elváltat kötelességünk biztosított szolgálhat
minden vevőnek: (24) (1-10)

lelkiismeretesen jutányos árainkért.

Határozott árak!

Teljes MENYASSZONYI felszerelések 250-2000 forintig készletben vannak.
Matermennyiségről és minőségéről jóvalas vállalkozó, a német hiányzó 1/2 méterért a fizetés a visszatérített. — Megbízások bécsi
gyárunk számára elfogadtatnak és a legrovidebb idő alatt lelkiismeretesen teljesítetnek

gyári árakért.

ÁRJEGYZÉK:

1/4 tucsat gyolcs-zsebkendő 95 kr.,
1 frt 40, 1.70-4.
1/2 tucsat francia gyolcs batiztkendő 2 frt, 2.50, 3-6 frt.
1/2 tucsat angol batiztkendő divatos
színes kúrtzekkel, beszegre és mos-
va 1 frt., 1.40.

1 darab zsebkendő a legfinomabb fran-
cia tregbatiztkendő, bármily kézzel-
himzett betttel, lyukason beszegve
80 kr., 1.20.

1 darab 30 rőfös vagyis 23 1/2 méter-
nyi jó házifűzőgyolcs 6.50, 7.50, 9.
1 darab 30 rőfös 1/4 és 1/2 vagyis 23 1/2
méternyi legszebb szílezi gyolcs
10 frt., 11.50, 12., 12.50, 13., 14.

1 darab 30 rőfös 1/2 széles vagyis 23 1/2
méternyi legfinomabb szílezi gyolcs
15 frt., 16.50.

1 darab 50 rőfös 1/4 széles vagyis 39
méternyi valódi hollandi takács mun-
ka 21 frt., 23, 25, 28, 30, 37, 42, 50.

1 darab 1/2 és 1/4 valódi rumburgi
gyolcs, 54 rőf vagyis 42 méternyi leg-
nehezebb minőségű 22 frtől egész
60 frt. 1 tucsat gyolcs zsebkendő
18 rőfös teljesen 4 frt 60 krtól. 12 frt.

1 tucsat gyolcs asztal-kendő 5 ftől 9 ftig.
1 darab 1/4 széles lepedő-gyolcs szegés
nélkül 6 lepedőre 15 frtől 18 frtig.
1 darab 1/2 széles lepedő-gyolcs szegés
nélkül 6 lepedőre 18.50, 21 frtig.

Chiffon női és úri fehérneműeknek
a 26 kr., 40 krig méterenkint.
Asztalterítők minden nagyságban 1/2,
1/4-ig 3/4 legjutányosabb árakon.
Gyolcs damaszt-garnitúra 6-24 sze-
mélyre, nagy választékban és rend-
kívül árértékű.

Női ingek.

Chiffon ingek 1 ft 10., 1.25.
" szép himvarással 1 ft 75 kr.
Egyszerűek, gyolcs-fűzőingek 1 ft 50 "

Fűzőingek, kézi himzéssel 2 ft 50 "
Nőiingek jó hollandi, vagy nehéz rum-
burgi gyolcsból, elől nyílással, vagy
a vállon gombolva kézhimzéssel
2.80, 3.30.

Finomabb nőiingek kézhimzéssel 3.50,
3.75, 4., 4.25.
Legfinomabb nőiingek kúllömbfű 3 frt
80 kr., 5 frt.

Női nadrágok.

Egyszerűek 90 kr.
Szép egyenes szegésekkel 1 ft 20 kr.
Ábránd munkával 1 ft 50, 1.80.

Himzett ékzetekkel és ábránd munká-
val 1 ft 80, 2.10, 2.50, 3.
Zsinor barchetból sima 1 ft 60 1.75.
Himzett garnirunggal, vagy Piquével
diszítve 2 ft 50, 2.75.

Női alsó szoknyák.

Egyszerűek 1 ft 60 kr., 2 frt.

Jó Chiffonból, ábránd munkával
2 frt 50, 3 frt 50 kr.
Himzett ékzetekkel 4.50, 6.50.

Uszályos ruhák ábránd munkával,
ékzetekkel, vagy anélkül 4.50, 5, 6,
7.50, 9.
Alsóruhák zsinorbarchetból, sima 1.50,
2, 2.50.

Himzett garnirunggal, vagy Piquével
diszítve 3.50, 3.80.

Női háló felöltők.

Jobb Chiffonból, egyszerű 1 frt.
" ábránd munkával 1 ft 60.
Finom " himzett ékzetekkel 2, 4.50.

Zsinor barchetból, sima 1.20, 1.75,
1.90.
Himzett garnirunggal, vagy Piquével
diszítve 2.90, 3.20.

Uri ingek.

Legjobb angol Chiffonból sima, vagy
ránzos 2, 2.50, 2.75, 3.
Jó hollandi, vagy rumburgi vászonból
3.80, 3.50, 4.

Uri alsónadrágok.

Legnehezebb rumburgi vászonból 1.50,
1.80.
Legnehezebb rumburgi vászonból fran-
cia Corzettel és gombokkal 1.80,
2.20.

Beyer M. és társa Kolozsvárt, főtér 8. sz. Tauffer-ház.

0000000000000000

(19)

(3-6)

2 1/2 frt egy valódi hajfonat!

80 cm. hosszú, sűrű, töltelék
nélkül, fésülhető és mosható, az
egész tisztára mosott, egészséges,
hosszú emberi hajból.

Semmi ámitás!

Megrendelések a hajmu-tra be-
küldése után pontosan, s kívánat
szerint postai utánvétel útján esz-
közöltetnek.

Zimmermann

első és legnagyobb hajfonatgyára,
Bécs, Mariahilfstrasse 62. szám.

(23)

(2-4)

HIRDETÉS.

18-30 mázsa rakodási képes-
séggel bíró **FUVAROSOK**
3 frt 50 kr., — 5 frt 50 kr.
napi keresmény mellett, állandó
foglalkozást nyernek, a Moes-
kis-sármási útra, az apahidai
indóháztól esztőlendő kavics-
szállításnál.

Értekezhetni levélileg, vagy
személyesen **HOROVITZ SA-
MUEL**NEL Kolozsvárt főtér
6-dik szám.

(23)

(52-*)

Gummi és halhólyagból készült

övszereket (Cottons)

utánvétellet titoktartás ígérete mellett, duzet-
jét 2 frtől 6 frtig, küld **J. N. Schmitt-
ler** gummi gyáros Bécsben, VI Be-
zirk Stiffigasse Nr. 19.

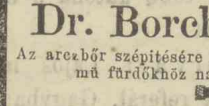
0000000000000000

(387) (9-20)
Legkitünőbb szepítő-szerek.

Dr. BERINGUER I. KORONA-SZESZ

(A kölni víz quintessenciaja.) Eredeti üvegekben
1 frt 25 és 75 kr.
Kitűnő minőségben nemcsak mint illat-, és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógyerejű so-
gészter, mely az illatszereket elcsúsz és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. NÖVÉNY-SZAPPANA.

Az areabőr szepítésére és épsztartására, és minden birtáztatás ellen, valamint minden-
má fűzőkhoz nagy sikerrel használható. Eredeti üvegekben 42 kr.

Dr. BERINGUER NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE.

(Teljesen fekete és eszékkel 5 frt.)
Mint tökéletesen esztiszós és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajnak és szakát, egy a
szemöldök minden árnyaszatát szinte való teljesen esztiszós szerint tartós befestésére.

Dr. LINDE tanár növényi rud-hajkenőse

fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyszerűen a hajdomoknak épsztartására.
Eredeti darabja 50 kr.

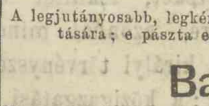
Dr. Beringuer növénygyökér-olaja

hosszabb használatra elősegíti a füveségben 1 frt o. e.
A legalkalmasabb növénygyökérből készült, a haj és szakát épsztartására, szepítésére és szepíté-
sére, egy szinte a kellemetlen fejkörpa és szörkpőzódés megakadályozására.

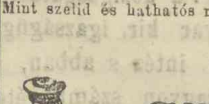
Dr. Suin de Bontemard fogpasztája

A legutányosabb, legkényelmesebb és legalkalmasabb szer a fogak és foghús épsztartására és tisztá-
ztatására: a paszta egyszerűen az egész szájrégnek igen jótékony hájfényt kölcsönöz.

Balzsamos olajbogyó-szappan.

Mint szelíd és hatásos mindennapi mosdószert, még a leggyengébb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen
ajánlatos.
Eredeti csomagban 35 kr.

Dr. Hartung CHINAHÉJ OLAJA

A haj tenyészésére és szepítésére a legjobb chinahéj lefőzése balzsam-olajjal.
Eredeti csomagban 45 kr.

Dr. Hartung NÖVÉNY-HAJKENŐSE.

A legalkalmasabb, táplálóbb folyadékok és növénygyökérből, a hajnövelés
előmozdítására és esztiszósítására. Eredeti csomagban 45 kr.

LEDER TESTVÉREK

balzsamos halmányolaj-szappan.

Legújabb finom és olcsó mosdószert.

Egy darab ára 25 kr. o. ért. 4 darabé egy pakétban 80 kr. o. e.

Valamennyi fentebb elzít, mint feltűnő tulajdonságuk által dícsőrelesen beküszent társ-
gyak valódiságukról jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvárt: WOLFF J. és ENGEL J. győ-
gyezésként, valamint: Bécsben: Bernold Daniel gyógyszerész, Beszterceben: Fleischner Rudolf és Kelp Frig-
yes, Brassóban: Jakobs Fr. és Morscher Fr. W. gyógyszerészek, Eüdvárad: Adolfer Paul, Kézd-Vásárhelyen:
Főjér Lukács, Maros-Vásárhelyen: Pogárai J. J. gyógyszerész, Brodnar Károly, J. Szebenben: Stangl Se-
mel és Albrecht Adolf, Segesvárt: Mischbacher J. B. és Oláh F. Szepl-Szent-Györgyön: Csatka testvé-
rek, Szamosvárt: Placintar David gyógyszerész, és Szász-Sebesen: Weiszórtel özyegye és Baumann győ-
gyezésként, Reinhardt J. C. urunk.

RAYMOND és TÁRSA

Berlinben,
es. kir. szabadalmak tulajdonosai és
gyárosok.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtáiban igénybe vehetők, a legkényelmesebben ellátott
porcellán és rézkádós melegfürdők,
ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedők-
nek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyintén a jó hatású **gőzfürdő** számtalan bántalmak-
ban, különféle kúttinó meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a
legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetle egy kocszi ál-
tali szállításról is van gondoskodva. (196) (23-*)

A mit is ezennel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos
részvétel végett, tekintve a tetemes kiállítási költségeket, tudomá-
sára juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1876.

A Diána-fürdő igazgatósága.

**könyv- és hangjegyekereskedésében Kolozsvárt
folyton raktáron tartatnak**

következő átiratok és tánczok a legújabb közkeveltségi operettekben:

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Potpourri Cramertől. Ára 1 frt 20 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Átirat Steintől. Ára 1 frt 80 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Galop Michaelistől. Ára 60 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Induló (March) Gungltól. Ára 48 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Mazur-Polka Dufilstól. Ára 78 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Polka Roquestől. Ára 60 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Francia négyes (Quadrille)
Strauss-Eduardtól. Ára 60 kr.

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül még 10 kr. mellékendő a fuvarlevél és csomagolást.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Keringő (Walzer) Metra Olli-
viertől. Ára 90 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Dallamok furolára 2 fűzet-
ben. Minden fűzet 90 kr.

Angot, a csarnok leánya. Lecocq-tól. Dallamok hegedűre 2 fűzet-
ben. Minden fűzet 90 kr.

Giroflé-Girofla, Potpourri par Ch. Lecocq. Ára 1 frt 20 kr.

Giroflé-Girofla, Polka par Fr. Gungl. Ára 45 kr.

Giroflé-Girofla, Quadrille par Ed. Strauss. Ára 75 kr.

Giroflé-Girofla, Walzer par Ed. Strauss. Ára 90 kr.

Giroflé-Girofla, Clavier-Auszug von Ch. Lecocq. Ára 1 frt 80 kr.

Giroflé-Girofla, hegedűre külön. Ára 95 kr.

Fledermaus (Denevér), Strauss J.-tól. Átirat Genéetől. Ára 1 frt 50 kr.

Fledermaus (Denevér), Strauss J.-tól. Polka a szerzőtől. Ára 60 kr.

Fledermaus (Denevér), Strauss I.-tól. Francia-négyes a szerzőtől. Ára 60 kr.

Fledermaus (Denevér), Strauss I.-tól. Keringő a szerzőtől. Ára 90 kr.

Fledermaus (Denevér), Straustól. Teljes zongora-kivonat. Ára 2 frt 70 kr.

Fatinitza, Suppétól. Átirat Genéetől. Ára 1 frt 50 kr.

Fatinitza, Suppétól. Polka a szerzőtől. Ára 60 kr.

Fatinitza, Suppétól. Keringő Strauss Eduardtól. Ára 90 kr.

Fatinitza, Suppétól. Teljes zongora-kivonat. Ára 2 frt 70 kr.

Eredeti párisi kiadások:

Herczegasszony, Offenbachtól. Potpourri 2 fűzetben, Re-
né de Vilbachtól. Egy-egy fűzet ára 1 frt 50.

Herczegasszony, Offenbachtól. Francia négyes Dufils
Leontól. Ára 1 frt.

Herczegasszony, Offenbachtól. Keringő Waldtenfeltől.
Ára 1 frt 20 kr.

Herczegasszony, Polka, Deransart E.-tól. Ára 1 frt.

Ugyan csak

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt

kapható:

LA NATION ARMÉE,

par le Général de Wimpffen. Ára 1 frt 95 kr.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Mai számunkhoz van mellékelve a SPORTE és a TANULÁS

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fandana pentru Scutari B. B. Cluj Napoca